

Telefono. Elektra aparato por transsendi voĉon k sonojn ĝis granda distanco. ~i (tr). Transsendi per ~o, paroli per ~o : ~i novaĵon B.

telefotografi (tr) ☼. Fotografi malproksimajn objektojn. Vd FOTOTELEGRAFI.

*Telegrafo. Aparato optika aŭ elektra por transsendi per videblaj aŭ skribitaj signoj sciigojn ĝis granda distanco. ~i (tr). Sciigi per ~o.

Telegramo. Sciigo sendita per telegrafo. Kp DEPEŜO.

telepatio ☼. Metapsikia fenomeno, konsistanta en senpera komunikigo de du mensoj, je pli malpli granda distanco, per aliaj rimedoj ol la ordinaraĵ sensaĵoj.

*Telero. 1 Iom kava, plata, malprofunda vazo, el kiu oni manĝas. 2 Io simila ~on : *pesil~o* (pesiltaso). Kp PLADO, KALIKO, TASO.

Teleskopo. Optika instrumento por observi tre malproksimajn objektojn, precipe astrojn. Kp LORNO.

*Temo. Tio, pri kio oni parolas, skribas, verkas : *komuna, ĝenerala ~o; liveri ~on al; ekster~a diskuto*. Kp SUBJEKTO, PUNKTO, KAMPO, REGIONO. ~i (ntr). 1 Havi kiel ~on : *la diskuto ~is pri ŝanĝo en la regularo*. 2 (Sensubjekte) La ~o, la demando estas pri, la afero koncernas : *ne ~as nun diskuti pri tio; ~as en tiu ĉapitro pri tute alia afero; ~as ĉu ni venkos aŭ ne*.

tembro. 1 Individua sonkoloro de voĉo. 2 (Fon) Eco propra k distingiga de ĉiu vokalo, kaŭzata de kombino de baza noto kun ĝiaj harmonoj.

*Tempo. 1 Senlima daŭro konsiderata kiel universala interrilato laŭ kiu ordiĝas la sinsekvaj fenomenoj : *~o estas mono Z; konsolon ~o donas al la koro Z; ~o toleras, sed vero aperas Z*. 2 Mita diaĵo, personigo de la senlima daŭro sub formo de maljunulo kun longa barbo tenanta kiel atributojn falĉilon k sablhorloĝon. 3 Ia aparta, pli malpli longa, parto de la daŭro : *alia ~o, aliaj moroj Z; en la bona malnova ~o Z; la ~o pasinta nentam revenos Z; li mortis antaŭ nelonga ~o Z; en ~o de malvarmo Z; ne konvenas pluvo ~o de rikolto Z; oni povas en la unua ~o tute ne uzi la artikolon Z; en ĉiu ~o*

*amiko amas Z; sam~e kun Z, kiel; li estas batalisto de~e de (de post) siaj plej junaj jaroj Z; de~e de la fondado de la tero Z; de ~o al ~o (iam k iam, intermite, plurfoje laŭ inter~oj) la flamo ekflamis Z; sia~e (Vd SIA) (Kp EPOKO, PERIODO, SEZONO, SEMAJNO, TAGO, HORO, MINUTO, MOMENTO). 4 Difinita, konvena, taŭga ~o por io : *bona estas vorto en la ĝusta ~o Z; jam estas ~o iri domen Z; estas ~o por plori k ~o por ridi Z; ne estas nun ~o por amuĝi; la ~o de la venĝo Z; ĝusta~e kiel pluvo en aŭgusto, kiel fromaĝo sur makaronioj (Vd VOKI). 5 Libere disponebla ~o : *tio ne okupas (forprenos) multe da ~o Z; mi ne havas ~on; ne perdu vian ~on (Vd DIVIDI)*. 6 (G) Speciala fleksio de verbo montranta, ke la priparolata ago estas nuna (prezenco), pasinta (preterito) aŭ estonta (futuro). (Kp MODO.) 7 h Unuo de divido de takto : *tri~a takto. Antaŭ~a*. Okazanta antaŭ la taŭga ~o; trofrua : *antaŭ~a morto, akuŝo B. Liber~o*. ~o dum kiu oni ne estas devigata labori (precipe pp lernantoj aŭ oficistoj). (Kp FERIO.) For~iĝi. Perdiĝi, senvaloriĝi pro troa prokrasto (Kp KADUKIĜI, SENVALIDIĜI).**

Temperamento. Tuta psikologia k fiziologia ecaro de individua organismo.

Temperaturo. Grado de varmo.

tempesto G = ŝtormo.

Tempio. Flanka parto de la kapo inter okulangulo k supro de orelo.

*Templo. 1 Konstruo dediĉita al religia kulto. 2 Protestanta preĝejo. 3 Ejo, kie okazas kunvenoj de framasonoj. 4 (f) Restadejo de ia sankta aŭ nobla afero : *via korpo estu ~o de l' animo; ~o de l' arto*.

*Teni (tr). 1 Havi en la mano(j) aŭ en la brakoj k ne ellasi; senmovigi per la mano : *~i bastonon; ~i infanon per la mano, sur la genuoj; ~i bovon je la kornoj B; ŝiaj fingroj ~as la ŝpinturnilon Z; (f) ~i iun per jera mano (severe regi, senindulge obeigi)*. 2 Restigi senŝanĝe en iu loko, malhelpante la foriron aŭ forprenon : *~i iun en malliberejo B; ~i cigarojn en ĉambro Z, en skatoleteto Z; lia promeso ~us (ligas, devigas) lin; mi estas ~ata de miaj okupoj; la ŝnuroj*